

Bentiaraq Ottosen

EM 2026/330-1

Atassut

27. September 2026

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges i samarbejde med Avannaata Kommunia senest til EM 2028 at udarbejde og fremlægge et opdateret beslutningsgrundlag og en handlingsplan om mulighederne for at etablere moderne affaldsforbrændingsanlæg i Uummannaq og Upernavik, som opfylder BAT-kravene¹. I beslutningsgrundlaget skal mulighederne for at etablere forbrændingsanlæg i Uummannaq og Upernavik sammenlignes med den landsdækkende løsning for transport af affald. Sammenligningen skal omfatte økonomi, miljøpåvirkninger, affaldsmængder, drift, transport, havis, finansieringsmuligheder samt mulighederne for at udnytte varmen fra forbrændingen.

(Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

I en situation, hvor vi i vores land fortsat står over for udfordringer på affaldsområdet, vil vi opfordre Naalakkersuisut til at genoverveje affaldshåndteringsplanen for 2020–2031. Vi mener, at det vil være naturligt at tilpasse strategien til de aktuelle forhold og rette et særligt fokus mod de nordlige og mere afsidesliggende bosteder. Vi er nu nået omtrent halvvejs gennem planens periode, men problemerne og udfordringerne i Nordgrønland er fortsat betydelige. I et land med en enestående smuk natur skaber ildelugtende affald og store ansamlinger af fluer gener i borgernes hverdag og for omgivelserne.

Hvis vi ser på Grønland som helhed, mener vi, at Nordgrønland er et område med betydelig økonomisk aktivitet, og at det derfor er realistisk fremadrettet at etablere forbrændingsanlæg. Det er velkendt, at ESANI A/S' drift af den landsdækkende affaldshåndtering ikke har fungeret tilfredsstillende. Hvis disse forhold skal sikres og løses, opfordrer vi Naalakkersuisut til at opdatere Grønlands affaldshåndteringsstrategi.

Fra Atassut er vi glade for, at en sådan mulighed er blevet rejst i forslaget, da vi er meget bekendte med de store udfordringer med transport, som i dag opleves i Upernavik og Uummannaq. Derfor er det relevant at påpege, at det vil være økonomisk fordelagtigt at etablere nye forbrændingsanlæg i Upernavik og Uummannaq, samtidig med at det sikres, at der skabes gode og produktive beskæftigelsesmuligheder.

Atassut mener, at det er naturligt at tage udgangspunkt i mulighederne for flere bygder i Upernavik-området samt den udfordrende situation inden for affaldshåndteringen og arbejde på at løse disse problemer. Det bør ske gennem etablering af et forbrændingsanlæg, hvor det sikres, at kravene til anvendelse af BAT (Best Available Techniques) kan opfyldes. På samme måde ønsker vi at fremhæve behovet for at sikre mulighederne for etablering af et forbrændingsanlæg i Uummannaq.

Affaldshåndteringen i Grønland er i dag udfordrende, og vi mener samtidig, at den omfattende forurening af miljøet og naturen, som forekommer, ikke er acceptabel. Hvis disse udfordringer skal håndteres, må vi følge udviklingen i Nordgrønland og sikre, at der gennem investeringer skabes en sundere drift, samtidig med at vi beskytter vores miljø og natur.

Som forslagsstillerne påpeger, støtter Atassut den vision, der fremlægges for, hvordan affaldshåndteringen kan organiseres. Vi anser dette for realistisk, men mener samtidig, at vi ikke blot skal se passivt til, men skabe grundlaget for at omsætte visionerne til konkrete handlinger.

Når vi ser på forholdene i Nordgrønland, mener Atassut, at grundlaget for at tage stilling til Stockholm-konventionen bør vurderes grundigt på ny.

Vi er enige i, at Stockholm-konventionen har til formål at beskytte menneskers sundhed, og at etablering af forbrændingsanlæg i de pågældende bygder kan udgøre en væsentlig beskyttelse i denne henseende.

Atassut har bemærket de udmeldinger, der er kommet fra Avannaata Kommunia, hvor forslagsstilleren i sin fremsættelse har fået fuld opbakning. Dette viser, hvor stort behovet er, og vi mener, at behovet ikke kan betvivles.

De to berørte bosteder ligger i de såkaldte yderdistrikter, og vores nuværende transportordning medfører, at der er store afstande, når affaldet skal transporteres til forbrændingsanlægget i Sisimiut. Hvis vi skal udvikle en økonomisk bæredygtig og stabil løsning, er det derfor naturligt at etablere forbrændingsanlæg i Upernavik og Uummannaq.

Derfor opfordrer vi Naalakkersuisut til at opdatere og tilpasse Grønlands affaldshåndteringsplan for 2020–2031. En sådan opdatering vil være et nødvendigt skridt for at sikre en indsats, der er tilpasset nutidens forhold. Vi skal samtidig gøre opmærksom på, at det også bør overvejes, hvordan strategien forholder sig til ESANI A/S.

Med disse bemærkninger støtter vi forslagsstilleren og indstiller forslaget til behandling i Frednings- og Miljøudvalget.